

LGS Sınavlarında Sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi ¹

Ökkeş Hançer¹

Cengiz Özmen²

Özet: Bu araştırmanın amacı LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularını Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne (YBT) göre incelemektir. Bu çalışmada, araştırmanın hedeflerine uygun olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman inceleme deseninden faydalanılmıştır. Araştırma kapsamında 2018-2021 yılları arasında LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait sınav soruları veri olarak kullanılmıştır. Araştırmada “Soru Türü Belirleme Formu” kullanılarak sınavlarda hangi tür soruların kullanıldığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada LGS’de yer alan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının YBT’nin hangi basamağına karşılık geldiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik toplamda 40 LGS sınav sorusu YBT’nin bilgi birikimi ve bilişsel süreç boyutlarına göre incelenmiştir. LGS’de yer alan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının çoğunlukla YBT’nin bilgi birikimi boyutunda kavramsal bilgi basamağında; bilişsel süreç boyutunda ise anlama basamağında bulunduğu sonucuna varılmıştır. Araştırma sonucunda LGS’de sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının YBT’nin alt düzey bilişsel ve bilgi basamaklarına yönelik hazırlanmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnkılap Tarihi, LGS Sınavı, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

Type / Tür:

Research /Araştırma

Received / Geliş Tarihi:

10 Şubat 2022

Accepted / Kabul Tarihi:

27 Mayıs 2022

Page numbers / Sayfa no:

30-46

Suggested APA Citation / Önerilen APA Atf Biçimi:

Hançer, Ö., & Özmen, C. (2022). LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre incelenmesi. *KSÜ Eğitim Dergisi*, 4(2), 30-46.

¹ MA, Öğretmen, MEB / Gaziantep

² Prof. Dr., KSÜ Eğitim Fakültesi, Sınıf Eğitimi ABD / Kahramanmaraş

*Bu makale, “Liselere Giriş Sınavlarında (SBS, TEOG, LGS) Sorulan Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersleri Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi” isimli Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

An Examination of Questions Asked in the Turkish Revolution History and Kemalism Course in LGS Exams according to the Revised Bloom's Taxonomy

Abstract

The aim of this research is to examine the Turkish Revolution History and Kemalism course questions asked in LGS exams (high-school entrance exams in Turkey) according to the Revised Bloom's Taxonomy (RBT). In this study, document analysis design, which is one of the qualitative research methods, was used in accordance with the objectives of our research. Within the scope of the research, the exam questions of the Turkish Revolution History and Kemalism course in the LGS exams between 2018-2021 were used as data. Within the scope of the research, it was tried to determine which types of questions were used in the exams by using the "Question Type Determination Form". In this study, it has also been attempted to identify which level of RBT corresponds to the questions of History of Turkish Revolution and Kemalism in LGS. In the research, a total of 40 LGS exam questions for the Turkish Revolution History and Kemalism course were examined according to the knowledge and cognitive process dimensions of RBT. It was found that the questions in the Turkish Revolution History and Kemalism course in LGS exams were mostly at the level of conceptual knowledge in the knowledge stage of RBT and the questions in the cognitive process dimension were detected to be in the understanding stage of the RBT. As a result of the research, it was concluded that the Turkish Revolution History and Kemalism lesson questions asked in LGS were prepared for the low-level cognitive and knowledge levels of RBT.

KeyWords: Revolution History, LGS Exam, Revised Bloom's Taxonomy

Giriş

Toplumlar etkin ve aktif özelliktedir. Bu sebeple değişim ve gelişim kaçınılmazdır. Bu gelişmelerin en büyük etkeni bilim ve teknolojidir. Günümüzde birçok alanda değişim yaşansa da bilimsel ve teknolojik gelişmeler toplumların yapısal olarak değişimini etkiler bir duruma gelmiştir (İncikabı & ark., 2016). Ülkeler bilim ve teknoloji yarışında nitelikli ve donanımlı bireylere ihtiyaç duymaktadır. Nitelikli ve donanımlı bireyler yetiştirmenin yolu da eğitimden geçmektedir (Karatay & ark., 2013). Toplumsal değişimlerde ve gelişmelerde eğitim önemli bir rol oynamaktadır. Ülkelerin siyasi, kültürel, ekonomik, vb. birçok alanda ilerlemelerinin temelini eğitim oluşturmaktadır.

Küreselleşen dünyada yaşanan hızlı değişimler bilgiye ve öğrenmeye duyulan ihtiyacı her geçen gün daha da artırmaktadır. Bu ihtiyaç sonucunda eğitim alanında da bir takım değişiklikler meydana gelmiştir. Eğitim artık bilgilerin öğrenilmesinden ibaret olmayıp hayata aktarılmasını ve bu bilgilerden yararlanılarak sorunlara çözümler üretmeyi hedeflemektedir. Öğrencilere her geçen gün değişerek daha problemlerle dolu bir hal alan dünya düzeninde oluşan olaylar da gerekli olan olumlu davranışların kazandırılması ve geliştirilmesinde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi önemli bir yer işgal etmektedir (Aksoy, 2003).

İnkılâp Tarihi öğretimi, Cumhuriyetin ilk yıllarında vatandaşlık eğitiminin bir unsuru olarak disiplinlerarası bir yaklaşımla ele alınmış ve üniversite düzeyinde millî duyguları güçlendirmek aynı zamanda da Cumhuriyet rejimine olan güveni artırmak hedeflenmiştir (Bayram, 2016). 1980 askerî müdahalesi sonrasında eğitimde yapılan düzenlemelerle

birlikte, Tarih konuları Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri çatısı altında, üniteler içerisinde “Atatürkçülükle” ilgili konular şeklinde verilmiş olup aynı zamanda ayrı bir ders olarak “Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi” adıyla verilmeye başlanmıştı (Yılmaz, 2004). 1982’de dersin isminin sonuna “Atatürkçülük” ifadesi getirilerek “Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük” olarak adlandırılmıştır. Günümüzde eğitim sistemimiz içerisinde; ortaokul, lise ve yükseköğretimde zorunlu ders kapsamında verilmekte olup dersin hedefleri arasında Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş sürecini öğretebilmek ve Atatürk ilke ve inkılâplarını aktarabilmek yer almaktadır (Akbaba, 2007).

Ülkeler izlemiş oldukları eğitim politikaları ve uygulamaya çalıştıkları eğitim programları sayesinde dünya üzerinde iyi bir konuma gelmeye çalışırlar (Demir, 2015, s.2). Eğitimde program geliştirme çalışmalarının artması ölçme ve değerlendirme süreci bakımından büyük önem taşımaktadır (Akyürek, 2019, s.1). Yapılan ölçme ve değerlendirmeler hem o ülkede uygulanmakta olan programın niteliğini hem de programın dayandığı felsefenin ne düzeyde uygulandığını bizlere göstermektedir (Gelen & Beyazıt, 2007). Ölçme ve değerlendirmeler sonucunda her ülke kendi eğitim politikası hakkında dönüt almış olur ve eğitim politikalarını bu doğrultuda şekillendirir.

Türkiye’de uygulanan ölçme ve değerlendirme araçlarına bakacak olursak bunlardan bir tanesi öğretmenler tarafından geliştirilen ve öğrencinin okul başarısını ölçmeye yarayan öğretmen yapımı testler, bir diğeri ise merkezi olarak yapılan sınavlardır (Büyüköztürk, 2016, s.346). Merkezî olarak gerçekleştirilen sınavlardan birisi de öğrencilerin ortaokuldan ortaöğretime geçiş aşamasında girmiş oldukları sınavlardır. Türkiye’de 2000’li yıllardan itibaren bu sınavlar; LGS, OKS, SBS, TEOG ve günümüzde uygulandığı şekliyle LGS gibi isimler altında beş farklı şekilde uygulanarak günümüze kadar gelmiştir. Öğrenciler iyi bir okulda eğitim görmeyen kendilerine iyi bir gelecek sağlayacağı düşüncesiyle bu sınavlara çalışmaktadır (Sarier, 2010, s.112). Eğitim hayatında birer dönüm noktası olan sınavlar; öğrencilerin başarı durumlarının tespit edilmesinde de önemli bir ölçme aracı olarak kullanılmaktadır (Yücesu, 2005, s.3). Bilişsel olarak öğrencilerin hangi seviyelerde bulunduğunu tespit eden ve kullanılan soruların ne düzeyde olduğunu gösteren birçok sınıflandırma sistemi mevcuttur (Demir, 2011). Bu sınıflama sistemlerinden biri de; 1956 yılında Bloom tarafından geliştirilen ve tüm dünyada kabul görmüş olan sınıflama sistemidir (Tahaoğlu, 2014). Sınıflandırma sistemleri içerisinde sıklıkla Bloom’un geliştirdiği sınıflama sistemi tercih edilmektedir (Güleryüz & Erdoğan, 2018).

Bloom taksonomisi; zihinsel becerilerin bir düzen içerisinde basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru olacak şekilde sıralanan hiyerarşik bir yapıya sahip sınıflama sistemidir (Demir, 2011). Bu sınıflandırmanın daha sonra bilişsel açıdan eksik yönlerinin olduğu tespit edilmiştir (Ayvaci & Türkdoğan, 2010). Bu eksik yönler Anderson ve arkadaşları tarafından giderilerek Yenilenmiş Bloom Taksonomisi (YBT) olarak isimlendirilmiştir (Anderson & ark., 2000).

Özgün Bloom Taksonomisinin (OBT) basamakları isim şeklinde bulunmaktaydı.

Yenilenen Bloom Taksonomisi (YBT) yapılan değişikliklerle isim formdan fiil forma dönüştürülmüştür. Taksonominin yazarları bu değişikliğe gerekçe olarak fiillerin taksonominin basamaklarına daha uygun olduğunu ve öğretmenler tarafından daha kolay anlaşılacağını belirtmişlerdir (Bümen, 2006: 7; Tutkun vd., 2015, s.60). Orijinal Bloom Taksonomisi üzerinde yapılan değişiklikler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Değerlendirme	Yaratma
Sentez	Değerlendirme
Analiz	Çözümleme
Uygulama	Uygulama
Kavrama	Anlama
Bilgi	Hatırlama

İsim Formdan \longrightarrow Fiil Forma
 OBT ve YBT Karşılaştırma Piramidi (Wilson, 2001)

Yenilenen Bloom Taksonomisi'nde önemli değişiklikler görülmüştür (Amer, 2006, s.217). Taksonomi boyut olarak bilgi ve bilişsel süreç şeklinde bir yapıya dönüşmüştür (Kratwohl, 2002; Anderson, 2005). Bilişsel süreç boyutunda Orijinal Bloom Taksonomisinde yer alan bilgi, analiz ve sentez basamakları Yenilenmiş Bloom Taksonomisinde; hatırlama, çözümleme ve yaratma basamaklarına dönüşmüştür. Bilgi boyutunda ise üstbilişsel bilgi basamağı eklenmiştir (Tutkun vd., 2015: 60). Yenilenen Bloom Taksonomisinin iki boyutlu yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Bilişsel Süreç Boyutu	
Bilgi Boyutu	Hatırlama Anlama Uygulama Çözümleme Değerlendirme Yaratma
Olgusal Bilgi	
Kavramsal Bilgi	
İşlemsel Bilgi	
Üstbilişsel Bilgi	

YBT'nin Bilişsel ve Bilgi Boyutu (Kratwohl, 2002)

Eğitim ve öğretim ortamında “soru” öğrencilere verilen eğitimin değerlendirilmesi, öğrenci başarısının belirlenmesi, eksik ve yanlış öğrenmelerin tespit edilmesi açısından oldukça önemlidir. Sorular, eğitim hedeflerimize öğrencilerin ne düzeyde ulaştıklarını ve hangi alanlarda eksik kaldıklarını belirlemek açısından önemli bir araçtır (Çalışkan, 2011). Bu nedenle soru sormak öğrenme-öğretme ortamında sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Sık kullanılmasının yanı sıra soru hazırlamakta incelikli bir işittir. Evet, hayır gibi kısa cevaplı sorular sormak yerine çok yönlü düşünebilecekleri, farklı açılardan bakıp yorumlayabilecekleri sorular sormak öğrencilerin gelişimleri ve başarılarının değerlendirilebilmesi açısından önemlidir. Öğrenci başarılarının değerlendirilmesi açısından Türk eğitim sistemimizde sınavlara önem ve öncelik verilmektedir. Bu nedendir ki ilkokuldan üniversitelere kadar birçok alanda sınavlar yapılmaktadır. Ortaokuldan ortaöğretim kurumuna geçişte Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından merkezi sınavlar yapılmaktadır. Yapılan merkezi sınavların eğitim sistemine ve eğitim programlarına uygun

bir şekilde hazırlanması büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda sınav sorularının YBT basamakları dikkate alınarak hazırlanması öğrencileri üst düzey düşünmeye sevk etmesi bakımından önemlidir.

Öğrencilerin başarı durumlarının ortaya çıkarılabilmesi ölçme ve değerlendirmeler sayesinde mümkün olmaktadır. Bundan dolayı sınavlarda kullanılacak soruların, öğrencilerin bilişsel seviyelerini ortaya çıkarabilecek nitelikte sorular olması elzemdir (Özmen ve Karamustafaoğlu, 2006'dan Akt. Kiriş, 2009, s.1567). Öğrenci başarılarını ölçmenin yanı sıra öğrencilerin bilişsel olarak hangi düzeyde bulduklarını öğrenebilmek ve öğrencilerin değerlendirilmesi noktasında sınavlarda kullanılan soruların analizi önemli görülmektedir. Bu doğrultuda, sınavlarda kullanılan soruların YBT'nin boyutları bakımından hangi basamaklara ait olduğunun ve hangi basamaklardan ne kadar soru sorulduğunun belirlenmesi bu araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır. Bu problemten hareketle araştırmada, MEB tarafından yapılan LGS sınavlarında kullanılan tarih sorularının YBT'ye göre hangi düzeyde olduğu ve sorularda bilgi birikimi ve bilişsel süreç boyutları yönünden dağılım belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada amaç lise giriş sınavlarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularını YBT kapsamında incelemektir.

Araştırma kapsamında;

- 1) 2018 LGS'de sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük sorularının YBT'nin bilgi birikimi ve bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı nasıldır?
- 2) 2019 LGS'de sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük sorularının YBT'nin bilgi birikimi ve bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı nasıldır?
- 3) 2020 LGS'de sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük sorularının YBT'nin bilgi birikimi ve bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı nasıldır?
- 4) 2021 LGS'de sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük sorularının YBT'nin bilgi birikimi ve bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı nasıldır?

Yukarıda ifade edilen sorular doğrultusunda çalışmamızda LGS'de sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının YBT'nin boyutlarında hangi düzeyde yer aldığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Çalışmamızın bu kısmında; araştırmanın modeli, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizine yer verilmektedir.

Araştırmanın Modeli

Çalışmada, araştırmanın hedeflerine uygun olarak nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman inceleme deseninden faydalanılmıştır. Nitel araştırma, çeşitli veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı durumların kapsayıcı bir bakış açısıyla açığa çıkarılmasını sağlayan bilimsel araştırma çeşididir (Yıldırım & Şimşek, 2013: 45). Nitel araştırmalarda veri toplama sürecinde yaygın bir şekilde görüşme, gözlem ve doküman inceleme yöntemleri kullanılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013: 41). Doküman inceleme, içerik çözümlemesiyle bir belgenin veya bir materyalin çeşitli özelliklerinin sayısallaştırılarak incelenmesine imkân sağlayan bir yöntemdir (Karasar, 2003). Nitel çalışmalarda görüşmenin ve doğrudan gözlem yapma imkânının bulunmadığı durumlarda araştırmanın problem durumuna yönelik yazılı ve görsel materyaller tercih edilebilir. Bu bakımdan doküman inceleme veri elde etmede tek başına kullanılabileceği gibi başka yöntemlerle beraber kullanılması mümkündür (Yıldırım & Şimşek, 2011). Bu çalışmada araştırılması amaçlanan sınav soruları çözümlendiğinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada doküman incelemesi verilerin toplanma yöntemi olarak tercih edilmiştir. Doküman inceleme, çalışma ile ilgili bilgiler barındıran materyallerin analiz edilmesidir (Arslan, 2012). Doküman inceleme yöntemi kullanılarak yapılan araştırmalarda araştırmacı tarafından problem durumuna elverişli kaynaklar seçilerek çözümlemekte ve araştırma sonucunda elde ettiği verileri kullanmaktadır (Çepni, 2010, s.106). Veri toplama aracı olarak araştırma kapsamındaki soruların düzeylerini belirlemek için Uymaz'a (2016) ait "Soru Türü Belirleme Formu" kullanılmıştır. Bu form Uymaz (2016) tarafından Bloom (1956), Çepni ve diğerleri (2003), Büyükalın (2004) ve Çalışkan'ın (2011) çalışmalarından faydalanılarak oluşturulmuştur. Uymaz'a (2016) ait "Soru Türü Belirleme Formu" YBT boyutlarında bulunan basamakların özelliklerini ve örnek sorularını içeren bir yapıda hazırlanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma kapsamında 2018-2021 yılları arasında LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersiyle ilgili sınav soruları veri olarak kullanılmıştır. Bu sınavlara ait sorulara MEB'in internet sitesinden erişilmiştir. Çalışmamızda 2018-2021 yılları arasında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik 40 sınav sorusu doküman analizi yoluyla YBT'nin bilgi birikimi ve bilişsel süreç boyutlarına göre belirlenerek sınıflandırılmıştır.

LGS sınavlarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi soruları YBT'ye göre sınıflandırıldıktan sonra sınav sorularının ait olduğu yıla göre yüzde ve frekans (sıklık) dağılımı elde edilmiştir. Bunun yanında LGS sınavlarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait soruların bilgi birikimi ile bilişsel süreç boyutları da birbiri ile karşılaştırmalı olacak şekilde belirtilmiş ve bulgular bölümünde yer verilmiştir. Aşağıdaki

tabloda 2018-2021 yılları arasında LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait 40 sınav sorusunun yıllara göre dağılımı verilmiştir.

LGS’de Sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	2018	2019	2020	2021	Toplam
Soru Sayısı	10	10	10	10	40

Bulgular

2018 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT’ye Göre Dağılımı

2018 LGS’de T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinden 10 soru sorulmuştur. Bu soruların dağılımı tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. 2018 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT’ye Göre Dağılımı

Bilgi Birikimi Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu					
	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Çözümleme	Değerlendirme	Yaratma
Olgusal Bilgi	7,8	10				
Kavramsal Bilgi		2,3,4,5,6,9		1		
İşlemsel Bilgi						
Üstbilişsel Bilgi						

Tablo 1.’e göre 2018 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde sorulan 10 sorunun 3’ü (%30) olgusal bilgi, 7’si (%70) kavramsal bilgi düzeyindedir. İşlemsel bilgi ve üstbilişsel bilgi türünde hiçbir soruya yer verilmemiştir. Olgusal bilgi türünde yer alan 3 sorudan 2’si (%20) hatırlama basamağında, 1 soru (%10) ise anlama basamağında yer almaktadır. Kavramsal bilgi türünde yer alan 7 sorunun 6’sı (%60) anlama, 1’i (%10) çözümleme basamağındadır. 2018 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularında uygulama, değerlendirme ve yaratma basamaklarına ait sorulara rastlanılmamıştır.

Tablo 1’e göre bilişsel süreç boyutunda üst seviye bilişsel basamaklardan biri olan çözümleme basamağında 1 soruya yer verildiği görülmektedir ve oran olarak %10’a karşılık gelmektedir. Ayrıca yaratma ve değerlendirme üst seviye bilişsel basamaklara ait herhangi bir soruya rastlanmamıştır. Alt düzey bilişsel basamaktaki 2 soru (%20) hatırlama, 7 soru (%70) anlama basamağında bulunmaktadır. Toplamda 9 sorunun (%90) alt düzey bilişsel basamağa ait olduğu görülmektedir. Buradaki bulgulardan hareketle 2018 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının ağırlıklı olarak alt bilişsel süreçte toplandığı görülmektedir.

2019 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT'ye Göre Dağılımı

2019 LGS'de T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinden 10 soru sorulmuştur. Bu soruların dağılımı tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. 2019 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT'ye Göre Dağılımı

Bilgi Birikimi Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu					
	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Çözümleme	Değerlendirme	Yaratma
Olgusal Bilgi						
Kavramsal Bilgi	1	2,3,4,5,7,9		6,8,10		
İşlemsel Bilgi						
Üstbilişsel Bilgi						

Tablo 2.'ye göre 2019 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde sorulan 10 sorunun tamamı kavramsal bilgi seviyesindedir. Olgusal bilgi, işlemsel bilgi ve üstbilişsel bilgi çeşidinde herhangi bir soru bulunmamaktadır. Kavramsal bilgi türünde yer alan 10 sorunun 1'i (%10) hatırlama, 6'sı (%60) anlama, 3'ü (%10) çözümleme basamağındadır. 2019 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularında uygulama, değerlendirme ve yaratma basamaklarına ait sorulara rastlanılmamıştır.

Tablo 2.'ye göre bilişsel süreç boyutu yönünden üst düzey bilişsel basamaklardan olan çözümleme basamağında 3 soruya yer verildiği görülmektedir. Oransal olarak bakıldığında %30'a karşılık gelmektedir. Ayrıca değerlendirme ve yaratma üst seviye bilişsel basamaklara ait hiçbir sorunun bulunmadığı görülmektedir. Alt düzey bilişsel düzeyde yer alan 1 soru (%10) hatırlama, 6 soru (%60) anlama basamağında bulunmaktadır. Toplamda 7 sorunun (%70) alt düzey bilişsel basamaklara ait olduğu görülmektedir. Tablo 2'den hareketle 2019 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sınav sorularının ağırlıklı olarak alt bilişsel süreçte toplandığı görülmektedir. Üst düzey bilişsel basamaklara düşük de olsa %30 oranında yer verilmesi dikkat çekicidir.

Tablo 2.'ye göre 2019 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait soruların alt düzey bilişsel seviyeleri ölçmeye yönelik olduğu ve çok düşük oranda üst düzey bilişsel seviyeleri ölçtüğü söylenebilir. Alt bilişsel süreç içerisinde yer alan soruların çoğunlukla anlama basamağında bulunması dikkat çeken bir durumdur.

2020 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT'ye Göre Dağılımı

2020 LGS'de T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinden 10 soru sorulmuştur. Bu soruların dağılımı tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. 2020 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT'ye Göre Dağılımı

Bilgi Birikimi Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu					
	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Çözümleme	Değerlendirme	Yaratma
Olgusal Bilgi	2	1				
Kavramsal Bilgi		3,4,5,6,7,8,10		9		
İşlemsel Bilgi						
Üstbilişsel Bilgi						

Tablo 3.'e göre 2020 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde sorulan 10 sorunun 2'si (%20) olgusal bilgi, 8'i (%80) kavramsal bilgi seviyesindedir. İşlemsel bilgi ve üstbilişsel bilgi çeşidinde herhangi bir soruya rastlanmamıştır. Olgusal bilginin 1'i (%10) hatırlama, 1'i ise (%10) anlama basamağındadır. Kavramsal bilgi türünde yer alan 8 sorunun 7'si (%70) anlama 1'i (%10) çözümleme basamağındadır. 2020 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularında uygulama, değerlendirme ve yaratma basamaklarına ait sorulara rastlanılmamıştır.

Tablo 3.'e göre bilişsel süreç boyutu yönünden üst seviye bilişsel basamaklardan biri olan çözümlemeye ait basamakta sadece 1 sorunun olduğu görülmektedir. Bu oran %10'a karşılık gelmektedir. Ayrıca değerlendirme ve yaratma üst düzey bilişsel basamaklara ait herhangi bir soruya da yer verilmediği görülmüştür. Alt düzey bilişsel seviyede yer alan 1 soru (%10) hatırlama, 8 soru (%80) anlama basamağında bulunmaktadır. Toplamda 9 sorunun (%90) alt düzey bilişsel basamaklara ait olduğu görülmektedir. Tablo 3'ten hareketle 2020 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sınav sorularının ağırlıklı olarak alt bilişsel süreçte toplandığı görülmektedir. Üst düzey bilişsel basamaklara %10 gibi çok düşük oranda yer verilmesi dikkat çekicidir.

Tablo 3.'e göre 2020 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait soruların alt düzey bilişsel seviyeleri ölçmeye yönelik olduğu ve çok düşük oranda üst düzey bilişsel seviyeleri ölçtüğünü söylenebilir. Alt bilişsel süreç içerisinde yer alan soruların çoğunlukla anlama basamağında olması dikkat çeken bir durumdur.

2021 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT'ye Göre Dağılımı

2021 LGS'de T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinden 10 soru sorulmuştur. Bu soruların dağılımı tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. 2021 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT'ye Göre Dağılımı

Bilgi Birikimi Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu					
	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Çözümleme	Değerlendirme	Yaratma
Olgusal Bilgi						
Kavramsal Bilgi	1,9	3,4,5,6,7,8,10		2		
İşlemsel Bilgi						
Üstbilişsel Bilgi						

Tablo 4.'e göre 2021 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde sorulan 10 sorunun tamamı kavramsal bilgi seviyesindedir. Olgusal bilgi, işlemsel bilgi ve üstbilişsel bilgi türünde hiçbir soruya yer verilmemiştir. Kavramsal bilgi türünde yer alan 10 sorunun 2'si (%20) hatırlama, 7'si (%70) anlama 1'i (%10) çözümleme basamağındadır. 2021 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularında uygulama, değerlendirme ve yaratma basamaklarına ait sorulara rastlanılmamıştır.

Tablo 4.'e göre bilişsel süreç boyutu yönünden üst düzey bilişsel basamaklardan biri olan çözümleme basamağına sadece 1 sorunun bulunduğu görülmektedir. Bu oran %10'a karşılık gelmektedir. Ayrıca değerlendirme ve yaratma üst düzey bilişsel basamaklara ait hiçbir sorunun olmadığı görülmektedir. Alt düzey bilişsel seviyede yer alan 2 soru (%10) hatırlama, 7 soru (%70) anlama basamağına bulunmaktadır. Toplamda 9 sorunun (%90) alt düzey bilişsel basamaklara ait olduğu görülmektedir. Tablo 4'te yer alan bulgulardan hareketle 2021 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sınav sorularının ağırlıklı olarak alt bilişsel süreçte toplandığı görülmektedir. Üst düzey bilişsel basamaklara %10 gibi çok düşük oranda yer verilmesi dikkat çekicidir. Tablo 4.'e bakılarak 2021 LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait soruların alt düzey bilişsel seviyeleri ölçmeye yönelik olduğu ve çok az oranda üst düzey bilişsel seviyeleri ölçtüğü söylenebilir. Alt bilişsel süreç içerisinde yer alan soruların çoğunlukla anlama seviyesinde yer aldığı görülmektedir.

2018-2021 Yılları Arasında LGS'de Sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT'ye Göre Dağılımı

2018- 2021 yılları arasında LGS'de T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinden toplamda 40 soru sorulmuştur. Bu soruların dağılımı tablo 5.'te verilmiştir.

Tablo 5. 2018-2021 Yılları Arasında LGS’de Sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularının YBT’ye Göre Yüzde ve Frekans Dağılımı

Bilgi Birikimi Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu												Toplam	
	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal Bilgi	3	7,5	2	5									5	12,5
Kavramsal Bilgi	3	7,5	26	65			6	15					35	87,5
İşlemsel Bilgi														
Üstbilişsel Bilgi														
Toplam	6	15	28	70			6	15					40	100

Tablo 5.’e göre 2018-2021 yılları arasında LGS’de sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait 40 soru içerisinde 5’i (%12,5) olgusal bilgi, 35’i (%87,5) kavramsal bilgi düzeyindedir. İşlemsel bilgi ve üstbilişsel bilgi türünde herhangi bir soruya rastlanmamıştır. Olgusal bilgi türünde yer alan 5 sorunun 3’ü (%7,5) hatırlama, 2’si (%5) anlama basamağında yer almaktadır. Kavramsal bilgi türünde yer alan 35 sorunun 3’ü (%7,5) hatırlama, 26’sı (%65) anlama ve 6’sı (%15) çözümleme basamağındadır. 2018-2021 yılları içerisinde uygulanan LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının uygulama, değerlendirme ve yaratma basamaklarında hiçbir soruya rastlanılmamıştır.

Tablo 5.’e göre bilişsel süreç boyutunda üst düzey bilişsel basamaklardan biri olan çözümleme basamağında 6 sorunun bulunduğu görülmektedir. Bu oran %15’e tekâmül etmektedir. Bu sınavlarda değerlendirme ve yaratma üst düzey basamaklarına ait hiçbir soruya yer verilmediği tespit edilmiştir. Alt düzey bilişsel seviyede yer alan 6 soru (%15) hatırlama, 28 soru (%70) anlama basamağında bulunmaktadır. Toplamda 34 sorunun (%85) alt düzey bilişsel basamaklara ait olduğu görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle 2018-2021 yılları arasında uygulanan LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sınav sorularının ağırlıklı olarak alt bilişsel süreçte yoğunlaştığı görülmektedir.

Tablo 5.’e göre 2018-2021 yılları arasında uygulanan LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait soruların alt düzey bilişsel seviyeleri ölçmeye yönelik olduğunu ve çok düşük oranda ise üst düzey bilişsel seviyeleri ölçtüğü söylenebilir. Alt bilişsel süreç içerisinde yer alan soruların genellikle anlama seviyesinde olduğu görülmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

LGS sınavı 2018 yılından itibaren uygulanmaktadır. Bu araştırmada 2018-2021 yılları arasında uygulanan LGS sınavlarında sorulan 40 sınav sorusu incelenerek bulgular elde edilmiştir. Bulgular neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

Bu çalışmada LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait sorularının YBT'nin bilgi birikimi boyutunda kavramsal bilgi seviyesinde yoğunlaştığı, YBT'nin bilişsel süreç boyutunda ise anlama seviyesinde yoğunlaştığı görülmüştür. Araştırmanın bu sonucu ile Vural'ın (2020) araştırma sonuçları arasında benzerlik olduğu görülmektedir. Vural (2020) çalışmasında, liseye geçiş sınavlarında (SBS, TEOG, LGS) sorulan Türkçe dersi sorularını inceleyerek Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre sınıflandırmıştır. Vural'ın (2020) araştırmasında incelenen sınav sorularının sıklıkla bilgi alanı bakımından kavramsal bilgi düzeyinde olduğu, bilişsel açıdan ise anımsama düzeyinde yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmanın sonucu Topçu'nun (2017) çalışması ile de benzerlik göstermektedir. Topçu (2017) yaptığı çalışmada TEOG sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularını YBT açısından incelemiş ve araştırmasında TEOG sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularını YBT'nin bilgi birikimi boyutunda kavramsal bilgi düzeyinde bilişsel süreç boyutunda ise anlama basamağında yoğunlaştığı sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmanın sonucu ile Topçu'nun (2017) araştırma sonucunun benzer olmasında aynı dersin incelenmesinin etkili olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının YBT'nin bilgi birikimi boyutu ve bilişsel süreç boyutuna ait basamaklarda eşit bir şekilde dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sınav sorularından elde edilen bulgulara göre YBT'nin üst düzey bilişsel ve bilgi basamaklarına yönelik soruların az sayıda tercih edildiği belirlenmiştir. Genellikle sınavlarda YBT'nin alt düzey bilişsel ve bilgi basamaklarına yönelik soruların kullanıldığı görülmüştür. Araştırmanın bu sonucu Çolak ve Demircioğlu (2010), Dalak (2015) ve Çalışkan'ın (2011) sonuçları ile paralellik göstermektedir. Çolak ve Demircioğlu (2010) tarih dersi sınav sorularını incelemiş ve soruların hemen hemen tamamının alt seviyedeki sorular olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Dalak'ın (2015), TEOG sorularını incelediği çalışmasında soruların büyük bir bölümünün alt düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışkan (2011), Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 6. ve 7. sınıflarda yaptıkları sınavları incelemiş ve soruların neredeyse tamamının alt düzeyde olduğu sonucu çıkmıştır. Bu bilgiler ışığında incelenen sınav sorularının YBT'nin basamaklarına eşit bir dağılım göstermediği soruların YBT'nin sadece birkaç basamağına yönelik hazırlandığı sonucuna ulaşmak mümkündür.

Bu çalışmada LGS sınavlarında sorulan toplam 40 T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorusu içerisinde üst düzey bilişsel basamaklara yönelik 6 soru (%15) kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Üst bilişsel seviyelerdeki soruların tamamının çözümleme basamağında olduğu görülmektedir. LGS sınavlarında üst düzey bilişsel basamaklardan değerlendirme ve yaratma basamağına yönelik soru kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada LGS sınavlarında sorulan toplam 40 T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük sorusu içerisinde alt düzey bilişsel basamaklara yönelik 28 soru (%70) anlama basamağı ve 6 soru (%15) hatırlama basamağında olup toplamda 34 soru (%85) kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu

araştırmada YBT'nin alt düzey bilişsel basamakları içerisinde uygulama basamağına yer verilmemiştir. LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük sorularının alt bilişsel basamaklar içerisinde genellikle anlama basamağına toplandığı görülmektedir. Buradan hareketle LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının YBT'nin alt düzey bilişsel basamaklarında dengeli bir dağılım göstermediği sonucuna ulaşılabilir. Araştırma sonucunda incelenen sınav sorularının ağırlıklı olarak alt düzey bilişsel basamaklara yönelik sorular olduğu görülmektedir. Çalışmanın bu sonucu yapılan diğer araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Kaya (2003) çalışmasında öğretmenlerin hazırladıkları sosyal bilgiler yazılı sorularını incelemiş ve araştırma sonucunda Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin hazırladıkları soruların çoğunlukla bilişsel açıdan alt basamaklara ait sorular olduğu görülmüştür. Çolak (2008) çalışmasında tarih derslerinde kullanılan yazılı sorularını Bloom Taksonomisi açısından incelemiş ve araştırma sonucunda kullanılan soruların büyük bir kısmının alt düzey hedeflere yönelik olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gündüz (2009) çalışmasında Fen ve Teknoloji sorularını Bloom taksonomisi açısından incelemiş ve araştırmada yapılan sınavlarda kullanılan soruların çoğunlukla alt basamaklara ait olduğu üst basamakları temsil eden çok az soru kullanıldığını belirlemiştir. Akyürek (2019) çalışmasında TEOG sınav sorularını ve LGS'nin Fen Bilimleri testinde yer alan soruları incelemiş ve araştırma sonucunda soruların çoğunlukla YBT'nin bilişsel açıdan alt düzeyde yer alan anlama basamağına olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük sorularının genellikle alt düzey bilişsel seviyeleri ölçmeye yönelik olduğunu ve çok düşük oranda ise üst düzey bilişsel seviyeleri ölçtüğü sonucu çıkarılabilir. Araştırmanın bu sonucu Yılmaz'ın (2017) araştırma sonucu ile benzerlik göstermektedir. Yılmaz (2017) çalışmasında öğretmenlerin kullanmış oldukları soruları Bloom taksonomisine göre incelemiş ve çalışmasında öğretmenlerin sıklıkla Bloom taksonomisinin alt seviyesine karşılık gelen sorulara yer verdikleri sonucuna ulaşmıştır. Buradan hareketle bu araştırmada ve Yılmaz'ın (2017) çalışmasında öğrencilerin farklı bakış açısı geliştirmelerine yardımcı olacak düzeyde sorulara çok az sayıda yer verildiği söylenebilir.

Sonuç olarak bu çalışmada LGS sınavlarında sorulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularının YBT'nin bilişsel süreç ve bilgi boyutlarında çoğunlukla alt düzey basamaklara yönelik hazırlandığı, üst düzey basamaklara yönelik çok fazla soruya yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu araştırmada incelenen sınav sorularının YBT'nin bilişsel süreç ve bilgi boyutlarında yer alan basamaklara eşit bir şekilde dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Bu bölümde araştırmanın sonuçları doğrultusunda araştırmacılara, ölçme ve değerlendirme uzmanlarına ve bu konu ile ilgilenen kişilere şu önerilerde bulunulabilir:

1. Sınav sorularının YBT'nin üst bilişsel basamakları dikkate alınarak hazırlanması öğrencileri üst düzey düşünmeye sevk etmesi bakımından önemlidir. Bundan dolayı

sınavlarda üst bilişsel seviyelere yönelik sorular tercih edilmelidir.

2. Sınav soruları her düzeye uygun bir şekilde dağıtılmalı, YBT'nin boyutlarında tek bir basamak düzeyinde yığılma olmamalıdır.

3. Sınavlarda sorulan çoktan seçmeli soruların yanında farklı bilişsel düzeyleri ölçebilen sorulara da yer verilmelidir. Ayrıca eğitim uzmanlarının YBT'ye ait sınıflandırmayı dikkate alarak soru hazırlamaları önerilmektedir.

4. Sınavlarda kullanılan soruların genellikle YBT'nin alt düzey bilişsel ve bilgi basamaklarına yönelik olmasının sebepleri araştırılmalıdır.

Kaynakça

- Akbaba, B. (2007). Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi dersinin amaçlarına yönelik öğrenci görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt: 15 No: 1: 339-352.
- Aksoy, İ. (2003). Yükseköğretim kurumlarında inkılâp tarihi ve öğretimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.
- Akyürek, G. (2019). LGS ve TEOG sınavlarının fen Bilimleri dersi öğretim programı ve yenilenmiş bloom taksonomisine göre incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Amer, A., (2006). Reflections on Bloom's Revised Taxonomy. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 4 (8), 213-220.
- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Raths, J. Ve Wittrock, M. C. (2000). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives, Abridged Edition*. White Plains, NY: Longman. https://doi.org/10.1207/s15430421tip4104_2
- Anderson, L. W. (2005). Objectives, evaluation, and the improvement of education, *Studies in Education Evaluation*, 31, 102-113.
- Arslan, M. (2012). Ara tırma yöntem ve teknikleri ders notları. Harran Üniversitesi Birecik MeslekYüksekokulu, anlıurfa.http://celalkaraca.com/dersler/bahar/Arastirma_Yontem_Teknikleri/arastirma_yontem_ve_teknikleri.pdf.
- Ayvacı, H. Ş. & Türkdoğan, A., (2010). Yeniden yapılandırılan Bloom taksonomisine göre fen ve teknoloji dersi yazılı sorularının incelenmesi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(1), 13-25.
- Bayram, K. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ortaokul 8.sınıf T.C. inkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.
- Bloom, B. S. (1956). Taxonomy of educational objectives, the classification of educational goals, handbook I: Cognitive Domain. New York: David McKay Company.
- Bümen, N. T. (2006). Program geliştirmede bir dönüm noktası: yenilenmiş bloom taksonomisi. *Eğitim ve Bilim*, 31(142), 3-14.

- Büyükalan F. S. (2004). Öğretmenler İçin Soru Sorma Sanatı. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). Sınavlar üzerine düşünceler. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 345-356.
- Çalışkan, H. (2011). Öğretmenlerin hazırladığı sosyal bilgiler dersi sınav sorularının değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 36 (160), 120-132.
- Çepni, S., Özsevgeç, T. & Gökdere, M. (2003). Bilişsel gelişim ve formal operasyon dönem özelliklerine göre öss fizik ve lise fizik sorularının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 157, 30-39.
- Çepni, S., (2010). Araştırma ve proje çalışmalarına giriş (5. baskı). Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çolak, K. (2008). Tarih dersi sınav sorularının bloom taksonomisinin bilişsel alan düzeyi açısından sınıflandırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Çolak, K., & Demircioğlu, İ. H., (2010). Tarih dersi sınav sorularının bloom taksonomisinin bilişsel alan düzeyi açısından sınıflandırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 187(3), 160-170.
- Dalak, O. (2015). Teog sınav soruları ile 8. sınıf öğretim programlarındaki ilgili kazanımların yenilenmiş bloom taksonomisine göre incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi.
- Demir, M. (2011). 5. ve 6. Sınıf fen ve teknoloji ders sınav sorularının bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 41(189), 131-143.
- Demir, P. (2015). Yenilenmiş bloom taksonomisine göre 2005 yılı sosyal bilgiler öğretim programında yer alan kazanımlar ve seviye belirleme sınav soruları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Gelen, İ. & Beyazıt, N. (2007). Eski ve yeni ilköğretim programları ile ilgili çeşitli görüşlerin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 13 (3),457-476.
- Gülyüz, H. & Erdoğan, İ., (2018). Orta okul fen bilimleri dersi sınav sorularının bloomun bilişsel alan taksonomisine göre değerlendirilmesi: muş ili örneği. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 43-49.
- Gündüz, Y. (2009). İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıf fen ve teknoloji sorularının ölçme araçlarına ve bloom'un bilişsel alan taksonomisine göre analizi. *Yüzcüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. (VI)II, 150-165.

- İncikabı, L., Pektaş, M., & Süle, C. (2016). Ortaöğretime geçiş sınavlarındaki matematik ve fen sorularının pısa problem çözme çerçevesine göre incelenmesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 2:649-662
- Karatay, R., Timur, S., & Timur, B. (2013). 2005 ve 2013 yılı fen dersi öğretim programlarının karşılaştırılması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15:233-264.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri. (Bilimsel Araştırma Yöntemleri)*. Nobel Yayınları, Ankara.
- Kaya, N. (2003). 6. Sınıf demokratik hayat ünitesinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin hazırladıkları yazılı sınav sorularının kapsam geçerliği ve taksonomik boyutunun incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi.*
- Kiriş, A. (2009). Tarih derslerinde ölçme ve değerlendirme: 9. sınıf tarih dersi sınav sorularının bilişsel açıdan incelenmesi [Özel Sayı]. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 1558-1581.
- Krathwohl, D. R., (2002). A revision of blooms taxonomy: an overview. *Theory Into Practice*, 41 (4), 212-218.
- Özmen, H. & Karamustafaoğlu, O. (2006). Lise II. sınıf Fizik- Kimya sınav sorularının ve öğrencilerin enerji konusundaki başarılarının bilişsel gelişim seviyelerine göre analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14 (1), 91-100.
- Sarıer, Y. (2010). Ortaokula giriş sınavları (OKS-SBS) ve PISA sonuçları ışığında eğitimde fırsat eşitliğinin değerlendirilmesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (3), 107-129.
- Tahaoglu A. (2014). Ankara ortaöğretim Türk edebiyatı dersi öğretim programı kazanımlarının bilişsel açıdan incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi.*
- Topçu, E. (2017). TEOG tarih sorularının yenilenmiş bloom taksonomisine göre analizi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 321-335.
- Tutkun, Ö. F., Demirta , Z., Arslan, S. & Gür Erdo an, D. (2015). Revize bloom taksonomisinin genel yapısı: gerekçeler ve de i iklikler. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 32(3), 57-62.
- Uymaz, M. (2016). Öğretmen yapımı sosyal bilgiler dersi sınav sorularının soru türleri, kapsam geçerliği ve yenilenmiş bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi.*
- Vural, C. (2020). Son 10 yılda yapılan liselere giriş sınavlarında (SBS, TEOG ve LGS) yer alan Türkçe dersi sorularının yenilenmiş bloom taksonomisi açısından değerlendirilmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi.*
- Wilson L. O. (2001). Anderson and Krathwohl Bloom's Taxonomy Revised understanding the new version of Bloom's taxonomy. [https://quincycollege.edu/wp-content/uploads/Anderson-and Krathwohl_Revised-Blooms-Taxonomy.pdf](https://quincycollege.edu/wp-content/uploads/Anderson-and-Krathwohl_Revised-Blooms-Taxonomy.pdf) adresinden erişilmiştir.

- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, (5.baskı), Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldırım A. & Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (Sekizinci Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. S. (2004). İlköğretimde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programının içeriğinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Yılmaz, A. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrenme-öğretme ve ölçme değerlendirme sürecinde kullandıkları soruların bloom taksonomisine göre incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Yücesu, A. (2005). 1994-2004 yılları arasında liselere giriş sınavında (LGS) çıkmış Türkçe sorularının dilbilgisel açıdan incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi.